

آگاهی و عملکرد مادران کودکان زیر ۳ سال در مورد پایش رشد و مراحل تکامل تغذیه‌ای کودک

بی بی فاطمه باقرنژادحصاری^۱، غلامرضا شریفی‌راد^۲، پرستو گلشیری^۳، اکبر حسن‌زاده^۴

۱. دانش آموخته کارشناسی ارشد آموزش بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، دانشکده بهداشت
۲. استاد آموزش بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان، دانشکده بهداشت
۳. استادیار پزشکی اجتماعی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان، دانشکده بهداشت
۴. مربی آمار، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان، دانشکده بهداشت

مراجعه به پرونده خانوار تکمیل گردید و داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS-15 تجزیه و تحلیل گردید.

۲۶ درصد از کودکان مورد مطالعه دارای کندی رشد، توقف رشد یا افت رشد بودند. میانگین نمره آگاهی مادران نسبت به مراحل تکامل تغذیه‌ای کودکان (هموستازیس، دلبستگی و جدایی) ۳۲/۴۷ درصد و میانگین نمره عملکرد مادران ۴۴/۵ درصد بود. ۹۴ درصد مادران مورد مطالعه کارت پایش رشد را می‌شناختند و در رابطه با شناخت انواع منحنی رشد فقط ۱۴ درصد مادران هر ۴ نوع منحنی رشد را می‌شناختند و ۱۲ درصد مادران هیچ کدام از منحنی‌ها را نمی‌شناختند. ۷۰ درصد مادران محورهای کارت پایش رشد را نمی‌شناختند و هم‌چنین ۴۴ درصد مادران اطلاعاتی از نحوه رسم منحنی رشد نداشتند. در نهایت این که پایش رشد راه عملی برای تشخیص کفایت غذا و سلامت کودک می‌باشد و ضروری است مادر به عنوان مهم‌ترین مراقب کودک اطلاعات کافی در خصوص پایش رشد کودک داشته باشد. آگاهی مادران در مورد مراحل تکامل تغذیه‌ای و به تبع آن عملکرد مناسب مادر در هر یک از این مراحل در رشد و تکامل و بسیاری از جنبه‌های دیگر زندگی کودک تاثیر دارد در این بررسی با توجه به پایین بودن سطح آگاهی مادران نیاز به آموزش مادران کاملاً محسوس می‌باشد. [م ت ع پ ز، ():]

References

1. Pahlavan P. [The role of nutritional problems in preschool children] Persian. Breast J 2008; 35(9): 27-35.
2. Saeedi R, Khosravi Z, Gholami M. Feeding and growth and development in infants. 1st ed. Tehran: Majd Knowledge Press; 2008: 11-13.
3. Shams B, Golshiri P. [Provide a model to improve nutrition and promote children's growth model based on the latest assessment of the city] Persian. Iran J Pediatrics 2005; 15(3): 220-228.

کودکان از آسیب‌پذیرترین گروه‌ها بوده و دوران کودکی فرصت طلایی رشد و تکامل کودک است. با توجه به این که یکی از اقدامات مهم در مراقبت از کودکان و سنجش سلامت کودکان پایش رشد است.^۱ اگر مادر قادر به تفسیر و پایش رشد کودک باشد تاثیر به سزایی در رشد کودک دارد از طرف دیگر تغذیه، اولین و مهم‌ترین پل ارتباطی مادر و شیرخوار است. چگونگی این ارتباط دو جانبه در حین تغذیه در فهم روند تکامل شیرخوار اساسی است. بر اساس روند تکاملی مربوط به تغذیه و رفتارهای طبیعی و غیر طبیعی مربوط به آن سه اختلال تغذیه‌ای (هموستازیس، دلبستگی و جدایی) را در کودکان می‌توان تشخیص داد. شناخت این اختلالات و نحوه برخورد درست با آن در تغذیه صحیح و رشد کودک موثر می‌باشد.^۲ مطالعه حاضر با هدف بررسی سطح آگاهی و عملکرد مادران دارای کودک زیر ۳ سال در مورد پایش رشد و مراحل تکامل تغذیه‌ای کودک انجام شد.

مطالعه حاضر از نوع توصیفی بوده و با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده ۱۰۰ نفر از مادران دارای کودک زیر ۳ سال انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه پرسشنامه طراحی شده‌ای بود که مشتمل بر ۴۵ سؤال طراحی شده است. ۱۲ سؤال آن مربوط به اطلاعات عمومی (سن مادر، وزن کودک، قد کودک، نوع شیر مصرفی کودک، وضعیت رشد کودک در ۳ ماه گذشته، داشتن کارت رشد، منبع دریافت اطلاعات، رسم منحنی رشد در مراجعات قبلی توسط پرسنل بهداشتی، جنس کودک، مراجعه قبلی به مرکز بهداشتی درمانی) ۱۴ سؤال مربوط به سنجش آگاهی در خصوص روند رشد و مراحل تکامل تغذیه‌ای کودکان و ۱۹ سؤال مربوط به سنجش عملکرد در خصوص روند رشد و مراحل تکامل تغذیه‌ای کودکان روایی محتوای پرسشنامه بر اساس منابع و اخذ نظرات متخصصان صاحب نظر در مطالعات قبلی انجام شده بود و پایایی پرسشنامه نیز با تعیین ضریب آلفا کرونباخ ۷۲/۵۳ درصد محاسبه شده است.^۳ داده‌ها از طریق مصاحبه حضوری با مادر و